

Библиотека
„Академија за њисце“

књига 5

МАШИНА ЗА ЧИТАЊЕ

О СТАНОВНИЦИМА БИБЛИОТЕКЕ

МАЈСТОР КОЈИ ГРАДИ СВЕГОВЕ
И ГОСПОДАРИ ПРИЧАМА

ОД РАДИОНИЦЕ ЧИТАЊА
ДО КУРСА КРЕАТИВНОГ ПИСАЊА

**ПРИПОВЕДАТИ, ПЕВАТИ ИЛИ
ПОЗОРИШТЕ ПРАВИТИ?**

Copyright © 2024 Ђорђе Писарев

Copyright © 2024 за Србију, АГОРА, Народна библиотека Крушевац

Ова публикација се у целини или у деловима не сме умножавати, прештамповати или преносити у било којој форми или било којим средством без дозволе аутора или издавача, нити може бити на било који други начин или било којим другим средствима дистрибуирана или умножавана без одобрења издавача.

Сва права за објављивање ове књиге задржавају аутор и издавач по одредбама Закона о ауторским правима.

ПРИПОВЕДАТИ, ПЕВАТИ ИЛИ ПОЗОРИШТЕ ПРАВИТИ?

*О више лица и видова књижевної
сїваралашиїва*

Пети том пројекта „Академија за писце”

їриредио

Ђорђе Писарев

илусїрације

Настасја Писарев

АГΩΡΑ

У славној Хемингвејевој причи „Снегови Килиман-цара”, главни јунак, на самрти, присећа се свих прича које никада неће написати. „Знао је барем двадесет добрих прича и никада ниједну није записао. Зашто?” Он их спомиње неколико, али списак, наравно, мора бити бесконачан. Полице књига које нисмо написали, попут оних које нисмо прочитали, протежу се у таму најудаљенијег места универзалне библиотеке. Увек се налазимо на почетку слова А.

Алберто Манел

У једној комедији Бернарда Шоа ватра прети да уништи Александријску библиотеку; неко узвикује да ће изгорети сећање човечанства, а Цезар ће на то: Нека изгори. Она је сећање на људску срамоту.

Хорхе Луис Борхес

– Чудим се – изјави госпођица Бингли – што је мој отац оставио тако малу збирку књига. Какву дивну библиотеку имате ви у Пемберлију, господине Дарси!

– И треба да буде добра – одговори он – јер је дело многих покољења.

– А и ви сте јој много додали, ви стално купујете књиге.

– Не могу да схватим занемаривање породичне библиотеке у данашње време.

Џејн Остин

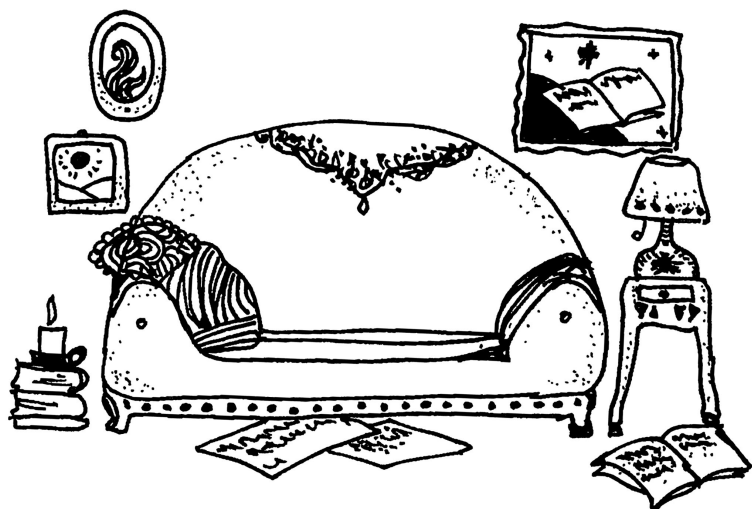
Кад нема читаоца, нема ни читања, а текст, који и јесте могућност света, подразумевани бескрајни лавиринт у који се улази читањем, формално је мртав.

Ненад Шайоња

УМЕСТО УВОДА:
ПИСАЦ И ЊЕГОВА СЕНКА

Слике сложне, танано сродне, а не разнородне: ухвати везу између воље за специфичном чистотом и превазилажења уметности у смислу који је отуђује да би је потчинио спољашњим силама (животу, сазнању, акцији), то би несумњиво значило схватити наш најтајнији дух. У сваком случају, ако ова воља за аутономном уметношћу води нечем другом и можда њој супротном, она је та која у првом реду надахњује, која битно надахњује уметност нашег времена. Од Бодлера који дели поезију од онога што она није, од Малармеа који разликује две употребе речи „ову сирову и непосредну, и ону страствену”, до Бретона који позива речи да воде љубав, историја савремене поезије је у потпуности историја замене језика креације језиком израза – историја појаве једне поезије која, не позивајући се више на постојећу реалност – било да се ова реалност зове осећањем, разумом, анегдотом или светом перцепције – постаје тиме што је акт поетског стварања једне нове стварности уједно и акт поетског стварања новог језика: јер језик треба сада да створи свет који он више не може да изрази. И од Флобера који сваки свој роман дефинише бојом која му је својствена до Џејмса који супротставља логику уметности логици живота, до Џојса једино усредсређеног на „распоред речи у реченици”, од Кафкиног симболизма до унутарњих монолога Вирџиније Вулф и Фокнера (колико више музичких него психолошких), модеран стил романа указује се као покушај да се од њега начини нешто друго а не слика објективне реалности или одраз унутарње визије: посебан космос који нам успоставља

реалност тек пошто се ње ослободио, један свет створен а не изражен језиком. Са још упадљивијом очигледношћу и континуитетом, сликарство – од Сезана преко кубиста до апстрактних – кренула је истим путем.

Гаеџан Пикон